

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В. С. Пономаренко
3 березня 2020р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
освітній ступінь «МАГІСТР»

спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
освітньо-професійна програма Подієвий менеджмент (Event Management)

Харків, 2020

Вступне фахове випробування є комплексним іспитом, що включає теоретичну (тестові завдання різного рівня) та практичну (три завдання різного ступеню складності) частини в межах галузевого стандарту вищої освіти України з підготовки бакалаврів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». До складу екзаменаційних білетів зі вступного фахового випробування внесені завдання за наступними навчальними дисциплінами: українська і зарубіжна культура, менеджмент у соціокультурній сфері, маркетинг у соціокультурній сфері, економічні основи соціокультурної діяльності.

Завдання вступного фахового випробування складено з метою виявлення знань, вмінь, компетентностей, якими володіє бакалавр з менеджменту соціокультурної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Основні компетентності, якими повинен володіти бакалавр з менеджменту соціокультурної діяльності

Зміст компетентностей	Результати навчання
1	2
Загальні компетентності	
– Здатність розв’язувати типові спеціалізовані задачі у сфері соціокультурної діяльності і в процесі навчання	– Здатність продемонструвати знання та розуміння зразків народної творчості, історії культури, народних звичаїв, свят і обрядів. – Здатність характеризувати основні художні стилі, види та жанри мистецтва, аналізувати найвідоміші матеріальні зразки мистецтва. – Здатність застосувати базові знання з дисциплін, що є основою підготовки до управління творчим колективом.
– Уміння обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомочність	– Уміння на основі інформаційного забезпечення та комп’ютерних технологій розробляти достатню кількість альтернативних варіантів рішень. – Здатність продемонструвати знання основних законодавчих та нормативно-правових засад галузі культури і мистецтва, а також галузі господарської діяльності
– Здатність до критики та самокритики	– Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання
– Здатність до формування культури мислення, її сприйняття	– Уміння формувати і висловлювати думки та власне ставлення до подій, ситуацій виробничого характеру, уміння слухати та сприймати думки інших.
– Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері	– Здатність продемонструвати усвідомлення вимог щодо ведення професійного спілкування, застосування фахової термінології
– Здатність формувати нові ідеї (креативність)	– Уміння ініціювати та формулювати нові ідеї, обґрунтовувати мету і завдання, необхідні ресурси для її реалізації

Продовження табл. 1

1	2
Фахові компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність здійснювати процес розвитку та стимулювання (мотивації) персоналу 	<ul style="list-style-type: none"> – Знати сучасні концепції організації поведінки та управління людськими ресурсами – Уміння застосовувати методики планування та організації кадрової служби, ефективної активізації діяльності персоналу, принципи та методи професійного розвитку – Навики володіння методикою створення системи мотивації і дисциплінарної відповідності персоналу
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність здійснювати організаційне проектування 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння застосовувати знання для проектування робіт в організації. – Уміння проектувати та формувати оптимальну структуру організації – Навики аналізу раціональності та / або ефективності побудови організації, структури управління
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність мотивувати людей до спільної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> – Здатність демонструвати знання основних теорій мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських завдань
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність прогнозувати та планувати цілі діяльності організацій та підрозділів 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння визначати стратегічні цілі діяльності та організувати їх реалізацію. – Уміння планувати виробничу (операційну) діяльність. – Уміння проводити моніторинг підприємницького середовища, аналіз і прогнозування стану конкуренції для визначення цілей діяльності організацій – Уміння планувати фінансово-економічні результати і показники господарської діяльності за сучасними методиками. – Навики використання методик управління проектами та їх реалізації з використання сучасного програмного забезпечення. – Навики планування системи заходів щодо забезпечення стандартів якості продукції (послуг).
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність розробляти системи стратегічного, поточного (тактичного) та оперативного контролю діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння застосовувати знання для формування показників контролю діяльності. – Здатність контролювати виробничі процеси та обсяги виробництва продукції (послуг).
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність оцінювати вплив макроекономічного середовища на функціонування організацій та органів влади 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння застосовувати інструментарій для оцінки факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. – Уміння створювати та аналізувати базу даних щодо впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організацій – Здатність аналізувати взаємозв'язок між факторами внутрішнього та зовнішнього середовища

Продовження табл. 1

1	2
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність збирати та обробляти первинну інформацію, виявляти загальні тенденції розвитку організації 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння використовувати сучасні управлінські технології для обґрунтування управлінських рішень
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність розуміти економічні основи функціонування організацій для збору інформації з метою прийняття рішень, планування діяльності та контролю 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння створювати та аналізувати бази даних щодо структури ринків та стану конкурентного середовища. – Уміння застосовувати кількісні та якісні методи при плануванні діяльності та контролю. – Уміння моделювати бізнес-процеси. – Навики володіння методиками та програмними засобами обробки ділової інформації, уміння взаємодіяти із службами інформаційних технологій.
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність оцінювати результати фінансово-економічної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> – Уміння аналізувати фінансову та статистичну звітність з використанням комп'ютерних технологій. – Уміння аналізувати динаміку та структуру економічних показників діяльності організації, руху грошових потоків. – Уміння здійснювати контроль фінансових розрахунків організації
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність здійснювати аналіз операційної та інвестиційної діяльності організації, використовувати результати для підготовки управлінських рішень 	<ul style="list-style-type: none"> – Навики оцінки ефективності інвестицій – Навики володіння методикою аналізу і контролю планової собівартості продукції (товару, послуг). – Навики володіння методикою аналізу і контролю плану поточних операційних витрат. – Навики володіння методикою обліку реалізації продукції (товару, послуг). – Навики аналізу і контролю формування доходів від операційної, фінансової та іншої діяльності в організації. – Навики аналізу результативних показників фінансово-господарської діяльності організації. – Уміння аналізувати і контролювати обсяг, джерела формування і напрями використання прибутку підприємства.
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність розробляти бізнес-плани створення та розвитку нових творчих організацій, напрямів діяльності, послуг 	<ul style="list-style-type: none"> – Знання методики розробки бізнес-планів. – Здатність обґрунтувати обсяги і структуру доходів підприємства. – Навики володіння методикою обґрунтування обсягів і структури ресурсного потенціалу та активів підприємства за інноваційним проектом. – Навики володіння методикою розрахунків поточних витрат підприємства, забезпечення їх оптимізації. – Навики володіння методикою обґрунтування собівартості продукції (товарів, послуг). – Уміння планувати та обґрунтовувати обсяг, джерела формування і напрями використання прибутку, рівень рентабельності. – Уміння розробляти фінансовий план підприємства, оцінювати результати та ефективність бізнес-плану

Продовження табл. 1

1	2
<p>– Здатність виявляти ініціативу та підприємливість (здатність висувати нові ідеї, пропозиції, уміння самостійно розпочинати яку-небудь справу, заповзятість, уміння знаходити та оцінювати нові ринкові можливості та формувати бізнес-ідею)</p>	<p>– Уміння досліджувати та сегментувати ринок, оцінювати можливості входження на нього, доцільність виходу, формувати бізнес-ідею. – Здатність здійснювати техніко-економічне обґрунтування інноваційних проектів. – Здатність застосовувати інструментарій оцінювання ресурсного забезпечення, ризиків та ефективності бізнесу в окремих сегментах ринку</p>
<p>– Уміння демонструвати знання та уміння здійснювати управлінські функції на основі маркетингу для задоволення потреб споживачів та забезпечення ефективної діяльності підприємства</p>	<p>– Навики володіння технологією маркетингових досліджень. – Здатність визначати потреби та попит споживачів, сегментувати ринок, досліджувати потенційних і реальних постачальників і конкурентів, формувати пропозицію товарів (послуг), цінову політику, систему розповсюдження та систему маркетингових комунікацій підприємства</p>
<p>– Здатність здійснювати маркетингові дослідження для розробки та реалізації маркетингової політики, організації та контролю маркетингової діяльності</p>	<p>– Навики контролю виконання зобов'язань перед партнерами та контактними аудиторіями. – Уміння розробляти програму маркетингу залежно від цілей діяльності. – Уміння аналізувати фактори внутрішнього та зовнішнього маркетингового середовища</p>
<p>– Уміння організовувати матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>– Уміння планувати, організовувати і контролювати формування та використання матеріальних засобів. – Уміння обґрунтовувати логістичні рішення у процесі матеріального забезпечення</p>
<p>– Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з контактними аудиторіями</p>	<p>– Уміння діагностувати, аналізувати та нейтралізувати конфліктні ситуації між учасниками економічних відносин. – Уміння аналізувати та проектувати комунікаційні зв'язки між учасниками економічних відносин.</p>

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ЗІ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційний білет зі вступного фахового випробування включає дві частини:

тестові завдання чотирьох різновидів (за вибором однієї відповіді, за вибором декількох відповідей, на встановлення відповідності і на встановлення правильної послідовності);

практичні завдання двох рівнів складності (два діагностичні завдання й одне евристичне завдання).

Розподіл балів відповідно до рівня складності завдань у білеті зі вступного фахового випробування наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл балів відповідно до рівня складності завдань
у білеті зі вступного фахового випробування

Рівень складності	Кількість контрольних завдань		Кількість балів за одне завдання	Розподіл балів в одному білеті	Різновид завдань
	тестові завдання	задачі			
I. Рівень складності	10	–	2	20	з вибором однієї відповіді
	10		5	50	з вибором декількох правильних відповідей
	5		5	25	на встановлення відповідності
	5		5	25	на встановлення правильної послідовності
II. Рівень складності (діагностичні завдання)	–	1	15	15	розрахункове завдання (на 1 – 3 дії)
	–	1	25	25	розрахункове завдання (на 3 – 5 дії)
III. Рівень складності (евристичне завдання)	–	1	40	40	творчі або розрахункові завдання з ускладненим алгоритмом

Тестові завдання включають 30 тестів різного типу, серед яких:

10 тестових завдань з одиничним вибором;

10 тестових завдань з множинним вибором;

5 тестових завдань на відновлення відповідності частин;

5 тестових завдань на відтворення вірної послідовності.

Загальна оцінка тестових завдань становить 120 балів.

Практичні завдання включають завдання різного рівня складності, а саме два діагностичних завдання та одне евристичне завдання. Загальна оцінка за виконання практичних завдань складає 80 балів.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Тема 1. Українська і зарубіжна культура

Поняття культури. Етимологія поняття «культура» та становлення культурологічного знання. Основні світові культурологічні школи: суспільно-історична, натуралістична, соціологічна, символічна. Становлення вітчизняної культурологічної думки.

Людина як продукт біологічної та культурної еволюції. Антропогенез. Культурогенез. Самоідентифікація. Культурна ідентифікація. Маргінальність.

Структура і основні функції культури. Матеріальна і духовна культура. Галузі культури. Види мистецтва.

Історія української і світової культури. Архаїчна культура. Культура Давнього Світу: антична культура, культура Давнього Єгипту, Давнього Китаю, Індії, Месопотамії. Писемність і літературні пам'ятки Давнього Світу. Праісторія та витоки української культури.

Культура середньовіччя. Основні риси культури європейського Середньовіччя і її релігійний характер. Культура Київської Русі. Матеріальна і духовна культура Київської Русі. Писемність і освіта в Київській Русі. Розвиток літератури і науки. Літературні пам'ятки Київської Русі. Мистецтво та архітектура Київської Русі. Архітектурні пам'ятки київської Русі.

Культура епохи Відродження. Світобачення в епоху Відродження Яскраві представники епохи Відродження.

Культура Нового часу. Загальна характеристика європейської культури нового часу та її типологічні риси. Козацтво та його роль у формуванні національної самовизначеності української культури. Українське бароко. Пам'ятки українського бароко.

Культура часів Просвітництва. Українське Відродження як відбуття ідеї Просвітництва. Яскраві представники української і світової культури цього періоду.

Становлення культури Слобожанщини у XVII – XIX ст.

Світова культура кінця XIX – початку XX ст. Модернізм як система художніх цінностей. Основні течії в мистецтві кінця XIX – початку XX ст.:

імпресіонізм, авангардизм, футуризм, абстракціонізм, кубізм, сюрреалізм, тощо. Яскраві представники світової культури цього періоду.

Особливості українського модерну. Радянський період розвитку української культури. Розвиток української літератури і національного театрального мистецтва у 20-ті – 30-ті роки ХХ ст. Яскраві представники української культури цього періоду.

Основні тенденції розвитку сучасної української і світової культури. Постмодернізм. Діалог культур. Акультурація.

Тема 2. Основи менеджменту у соціокультурній сфері

Сутність і зміст менеджменту в організації. Історія розвитку управлінської науки.

Організація як об'єкт менеджменту. Організація як відкрита система. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.

Прийняття управлінських рішень, у тому числі в умовах невизначеності і в умовах ризику. Побудова дерева рішень.

Сутність і зміст функцій менеджменту: планування, організація, мотивування, контроль.

Планування діяльності підприємства, складання стратегічних і тактичних планів. Етапи планування.

Організаційна структура управління підприємством. Типи організаційних структур управління: лінійні, функціональні, лінійно-функціональні, дивізіональні, матричні, їх переваги і недоліки. Визначення організаційної структури управління підприємством. Проектування організаційної структури.

Мотивація персоналу підприємства. Теорії мотивації. Процес мотивації.

Сутність і зміст контролю як функції менеджменту. Етапи контролю.

Ролі менеджера. Рівні управління. Розподіл повноважень між різними рівнями управління підприємством. Повноваження керівних органів підприємства.

Планування особистої роботи менеджера. Методи планування особистої роботи менеджера, методи визначення пріоритетності завдань. Резервування часу на виконання незапланованих завдань. Метод «Альпи». Принцип Парето. Метод Ейзенхауера. Метод «АВС». Практична реалізація названих методів.

Моделі менеджменту. Американська і японська моделі менеджменту.

Комунікації в менеджменті. Документообіг на підприємстві. Оформлення службових документів.

Лідерство. Організаційна культура.

Тема 2. Економічні основи соціокультурної діяльності

Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття юридичної особи. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та їх порівняльна характеристика. Об'єднання підприємств.

Основи оподаткування підприємства. Податок на додану вартість. Податок на прибуток підприємств. Єдиний соціальний внесок.

Узагальнюючі і часткові показники ефективності діяльності підприємства. Економічний зміст і розрахунок показників товарної, валової, реалізованої, чистої продукції. Взаємозв'язок між цими показниками. Економічний зміст і розрахунок показників ділової активності, прибутковості.

Виручка від реалізації і собівартість. Структура собівартості. Фінансові результати діяльності підприємства. Прибуток підприємства. Види прибутку. Розрахунок розміру прибутку підприємства. Шляхи підвищення прибутку.

Взаємозв'язок ціни, виручки від реалізації, змінних і постійних витрат, маржинального доходу і прибутку. Обґрунтування рішень зі зміни обсягів виробництва продукції (надання послуг), ціни і витрат.

Розрахунок показників ефективності використання матеріальних, трудових ресурсів, основних фондів і оборотних активів. Аналіз динаміки економічних показників.

Економічні елементи витрат. Кошторис витрат. Калькуляція собівартості, розрахунок окремих статей витрат. Розрахунок приведених витрат.

Взаємозв'язок показників виручки (обсягу виробництва), собівартості, прибутку, рентабельності продукції. Розрахунок показників обсягів виробництва (надання послуг), прибутку і рентабельності.

Визначення розміру і структури активів підприємства і їх окремих складових (необоротних й оборотних активів). Аналіз динаміки активів.

Аналіз наявності, руху та динаміки основних засобів. Аналіз структури основних фондів та її зміни.

Вартість основних засобів: первісна, залишкова, ліквідаційна. Амортизація основних засобів. Методи амортизації. Ставки амортизаційних відрахувань. Розрахунок розміру амортизаційних відрахувань.

Якість. Контроль якості. Система контролю якості.

Трудові ресурси підприємства. Ефективність використання трудових ресурсів підприємства. Персонал підприємства. Чисельність персоналу підприємства. Облікова чисельність. Явочна чисельність. Структура персоналу підприємства. Кваліфікація персоналу підприємства.

Норми праці: норма часу, норма виробітку, норма обслуговування, норма чисельності працівників. Зв'язок трудомісткості та продуктивності праці.

Розрахунок величини і динаміки продуктивності праці, її залежність від трудомісткості, обсягу виробництва (надання послуг), ціни, чисельності працюючих, тривалості зміни тощо. Розрахунок ефективного фонду робочого часу працівників. Оцінка потреби підприємства в персоналі. Методи вивчення і аналізу робочого часу. Фотографія робочого часу. Види витрат часу.

Оплата праці. Функції оплати праці. Форми та системи оплати праці. Структура оплати праці. Заробітна плата. Розрахунок рівня оплати праці для різних категорій персоналу за складовими. Визначення справедливого розміру оплати праці персоналу. Визначення норми часу і розрахунок розцінки за виконання робіт.

Види діяльності підприємства: операційна, інвестиційна, фінансова.

Фінанси підприємств. Фінансові ресурси підприємства. Грошовий обіг підприємства. Форми розрахунків.

Тема 4. Маркетинг у соціокультурній сфері

Маркетинг як філософія управління бізнесом і як інструмент реалізації ринкової поведінки підприємства. Цілі і завдання маркетингової діяльності підприємства. Функції маркетингу. Види маркетингу. Концепції маркетингу.

Ринок збуту продукції підприємства. Дослідження ринку збуту, методи дослідження. Оцінка ємності ринку. Прогнозування попиту на товар (послугу) по заданій функції його залежності від ціни й інших факторів. Визначення частки ринку, яку займає підприємство.

Попит на товар (послугу). Типи попиту. Еластичність попиту.

Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. SWOT-аналіз, TOWS-аналіз.

Сегментування ринку збуту. Критерії сегментування. Стратегії вибору цільового сегменту. Ринкове позиціонування товару (послуги).

Комплекс маркетингових заходів (маркетинг-мікс): товар (послуга), ціна, просування, розподіл. Розробка комплексу маркетингових заходів для підприємства.

Формування портфелю продукції (послуг) на підприємстві. Розробка товарної політики. Торгова марка. Бренд. Побудова матриці БКГ.

Ціноутворення. Методи ціноутворення. Визначення ціни при встановленій цільовій рентабельності (метод «Cost +»). Психологічне ціноутворення. Розрахунок ціни, що забезпечить цільовий прибуток.

Ринкова конкуренція. Типи конкуренції. Оцінка конкурентної позиції підприємства. Розробка пропозицій щодо посилення конкурентної позиції. Оцінка конкурентоспроможності послуги. Конкурентоспроможність підприємства. Конкурентні стратегії.

Основи електронного маркетингу. Просування продукції підприємства в мережі інтернет.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: підручник / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – Х.: ІНЖЕК, 2013. – 660 с.
2. Виноградський М. Д. Управління персоналом: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / М. Д. Виноградський. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2009. – 500 с.
3. Гетало Т. Є. Українська і зарубіжна культура / Т. Є. Гетало, І. В. Жеребятнікова, Н. Д. Пальм. – Х.: Вид. ХДЕУ, 2002. – 182 с.
4. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2006. – 423 с.
5. Доровської О. Ф. Організація праці менеджера: навч. посіб. / О. Ф. Доровської, О. В. Іванісов. – Х.: ХНЕУ, 2013. – 290 с.
6. Економіка підприємства: підручник / За заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. – 4-те вид, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2009. – 816 с.
7. Котлер Ф. Основы маркетинга. Краткий курс / Пер. с англ. – М.: Бизнес-книга, 2006. – 699 с.
8. Культурологія: підручник / А.Є. Конверський, О.С. Онищенко, М. В. Попович [та ін.]. – Х.: Фоліо, 2013. – 863 с.
9. Маркетинг: підручник / В. Руделіус, О. М. Азарян, Н. О. Бабенко [та ін.]; ред.-упоряд. О. І. Сідоренко, Л. С. Макарова. – 3-тє укр. вид. – К.: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2008. – 646 с.
10. Менеджмент організацій: учеб. пособ. / Л. А. Киржнер, Л. П. Киенко, Т. И. Лепейко, А. М. Тимонин; под ред. Л. А. Киржнера. – К.: КНТ, 2006. – 686 с.
11. Менеджмент у структурах видавничо-поліграфічного комплексу: навчальний посібник / Т. І. Лепейко, Т. П. Близнюк, А. В. Котлик та ін. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 352 с.
12. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури ; [пер. с англ.]. – М.: Вильямс, 2010. – 672 с.
13. Пальм Н. Д. Історія української культури: навч. посіб. / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
14. Шваб Л. І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 415 с.

Голова атестаційної комісії

(підпис)

Кузь О. М.

(прізвище та ініціали)